

Investigating the role of RFID technology in urban make smart with a focus on toll payment in urban highways (Case study of Mashhad-Baghcheh highway)

Hossein Rahimi^{1✉} | Narges Golestani² | Fateme Vahidi³

1. Corresponding author, Ph.D. in Human Geography-Urban Orientation, Assistant Professor and Faculty Member of Payame Noor University, Mashhad, Iran. E-mail: Hosseinrahimi1987@yahoo.com
2. Master of Geography and Urban Programming with tendency of Housing Programming, Payame Noor University of Mashhad, Mashhad, Iran. E-mail: nargesgolestani5@gmail.com
3. Student of Master of Geography and Urban Programming with tendency of Housing Programming, Payame Noor University of Mashhad, Mashhad, Iran. E-mail: Madarjoon22@yahoo.com

Article Info	ABSTRACT
Article type: Research Article	RFID enables the automatic identification, tracking, and management of objects, humans, and animals using radio frequency communication. RFID function depends on two tag and code readers that use radio waves to communicate with each other. In this study, RFID is an electronic payment system that uses a tag to pass tolls. The RFID tag is unique to each vehicle and connects to the windshield or headlight with a built-in radio frequency chip. The RFID tag attaches to the Touch 'n Go eWallet software. When a vehicle passes through tolls, an overhead scanner reads the radio frequency from the RFID tag, deducts the fare, and is chargeable. RFID is targeted at the toll system to be able to quickly identify objects, thus providing time savings and revolutionizing payment management. The purpose of this study is to introduce RFID technology and explain the need to use it to electronicize road tolls and subsequently make cities smarter. The present study is applied in terms of purpose and descriptive-survey based on its nature and method. The statistical population consists of 50 experts and officials of the Road Traffic Control Organization, Mashhad Municipality ICT Organization, personnel present at the entrance gate of Mashhad-Baghcheh tolls and 100 drivers passing through this highway. Data were collected through a researcher-made questionnaire and analyzed using the Kolmogorov-Smirnov test. Considering the level of significance of the test, it can be said that this technology can be used in cities and the results indicate that by equipping cars with RFID technology, complete management and supervision of highways, information management, accident management, location management and complete driver management facilitates own driving.
Article history: Received 12 July 2022 Received in revised form 9 February 2024 Accepted 14 February 2024 Published online 19 April 2024	
Keywords: Smart labeling technology, highway smartening, toll payment, car RFID, urban smartening.	

Cite this article: Rahimi, H., Golestani, N., Vahidi, F. (2024). Investigating the role of RFID technology in urban make smart with a focus on toll payment in urban highways (Case study of Mashhad-Baghcheh highway). *Journal of Geography and Planning*, 28 (87), 183-197. <http://doi.org/10.22034/GP.2024.52203.3016>

© The Author(s).

DOI: <http://doi.org/10.22034/GP.2024.52203.3016>

Publisher: University of Tabriz.

Extended Abstract

Introduction

Transportation and movement of goods and passengers as one of the most basic human needs has always been considered as an important indicator in the macro planning of every society. New generation transportation infrastructures are becoming digitized and intelligent, inspired by the most advanced science, materials, computer techniques, artificial intelligence and automatic control. RFID provides the possibility of automatic identification, tracking and management of objects, people and animals using radio frequency communication. Basically, RFID systems use electronic and electromagnetic signals to read and write data without contact. In this research, RFID is an electronic payment system that uses a tag to pass tolls. The RFID tag is unique for each vehicle and is connected to the radio frequency chip embedded in the windshield or headlight of the vehicle. The RFID tag is connected to the Touch 'n Go eWallet software. When the vehicle passes through a toll, an overhead scanner reads the radio frequency from the RFID tag and the fare is deducted from it and has the ability to charge. RFID is targeted for the road toll payment system to identify objects quickly, thus providing "time savings" and revolutionizing payment management. Currently, and especially during peak times, the Mashhad-Baghcheh highway is facing a heavy volume of stops at toll gates. If the payment is made electronically, it will greatly help in reducing the traffic and also the accidents caused by stopping. The purpose of this research is to introduce RFID technology and prove the benefits of its use in the electronicization of highway tolls in the country (specifically Mashhad-Baqcheh tolls) and then take a step towards making urban transportation smarter and helping to reduce traffic. And using the benefits of RFID in other industries and urban complexes.

Data and Method

The statistical population of this research is made up of 50 experts and officials of the Road Traffic Control Organization, experts related to the subject in the Mashhad Municipal Fava Organization, personnel present at the Mashhad-Baqcheh toll gate and 50 drivers passing through this highway. In this research, data has been collected in the field using a researcher-made questionnaire. Kolmogorov-Smirnov test was used to analyze the collected data. The correlation test between the use of RFID technology and the reduction of urban traffic with a correlation coefficient of 0.584, the reduction of car theft with a coefficient of 0.582 and the usability in cities with a coefficient of 0.865 and chi-square coefficient of 0.01 have been used. Also, from the documents and researches of the traffic control organization and FAVA of Mashhad municipality, as well as other applications of this technology and how tag readers work and how they work in visiting the companies doing this work and finally collecting data and analyzing it using The experiences of experts in this field have been used.

Results and Discussion

In this study, the appropriateness indices were first used to examine the criteria and evaluate the research information. Ideally, one of the widely used tools in hypothesis testing and statistical research is analysis of variance. Due to the dispersion of the total data, it is possible to analyze the variance between different groups in this method. In this way, it is possible to test the equality of the average between different groups. Also, in regression models, by breaking down the total variance into model variance and error variance, the appropriateness of the model can be evaluated and it can be said that the overall model has acceptable overall fit criteria. Considering that in all the assumptions of this research, the significance level of variance analysis test is smaller than the error rate, it can be said that this technology can be used in cities and roads (Table¹).

Table No. 1: The result of the correlation test between the use of RFID technology and the desired indicators in the research hypotheses

result	Error rate	level of significance	correlation coefficient	The title of the test
There is a significant correlation	0.01	0	0.584	Correlation test between using RFID technology and reducing urban traffic.
There is a significant correlation	0.01	0	0.582	Correlation test between using RFID technology and reducing car theft.
There is a significant correlation	0.01	0	0.586	Correlation test between RFID applicability and use in cities.

Source: Research findings 1402

Conclusion

The results of statistical analysis in this research showed that by using RFID technology through the electronic payment of car tolls, urban traffic can be reduced to a great extent at the entry points of metropolises; By installing tag reader terminals at the beginning and end of highways, the number of cars in them can be

calculated. When a car passes under the entrance terminal and receives a signal from the car tag, the information is sent to the center, and in the software used in the center's server, a number is added to the number of cars, and when the car leaves the highway and sends a signal to the terminal at the end of the highway, the number is reduced by one. If this number is greater than the capacity of the highway, the highway roadblock will be closed automatically until the number of cars reaches the quorum, and this information will be sent to the drivers who are in some parts of the highway or in the city. By showing high traffic areas, drivers can determine their plan and route in advance. Also, it was proved that the use of RFID technology can lead to the reduction of car theft. If the license plate number is given to the RFID tag attached to the vehicle, and by reading this number by the readers and connecting to the relevant server and database of the police force, it is easy to find vehicles that have been stolen or have committed a violation, and stopped.

In addition, this study showed that this technology can also be used in cities because some highways and streets of the main traffic routes in crowded cities make it difficult for the police to control traffic, so a solution that can help in terms of traffic control, the use of RFID smart tags and its combination with GPS technology will be used. Also, electronic signs can be placed on highways and main and busy streets of cities to display the information needed for drivers; For example, information about the number of cars on the highway or street or even about the traffic situation on the highways that are in the path of these drivers. Drivers can get these messages through mobile phones or by referring to the relevant website that can be designed for this purpose.

References

- A. Motroni, F. Bernardini, A. Buffi, P. Nepa and B. Tellini, 2021, "Self-Locating RFID Robot for Tag Localization in Retail", 2021 IEEE International Conference on RFID (RFID), Atlanta, GA, USA, pp. 1-8, doi: 10.1109/RFID52461.2021.9444384.
- Baojiang Cui, Ziyue Wang. 2016, Design and analysis of secure mechanisms based on tripartite credibility for RFID systems, Computer Standards & Interfaces: Volume 44, PP 116-110.
- Dale R. Thompson, 2006, RFID technical tutorial, Journal of Computing Sciences in Cillages: Vol.21, Issue 5, pp 9-8.
- Neethi S. et al. 2015. A study on RFID based applications, J E TIR, Mumbai, Maharashtra, India: Vol.2, Issue 2, pp 320-326.
- Yan-Liang Du, et al, 2023." Advances in Intellectualization of Transportation Infrastructures", Engineering Journal, Volume 24, Pages 239-252.

References in Persian

- Ismailzadeh, Hassan. 2018, "Analysis of the relationship between smartness and sustainability in urban spaces (Case study: District 6 of Tehran)", Scientific-Research Journal of Geography and Planning, Year 23, Number 68, 1-21.
- Ismailzadeh et al. 2016, "Evaluation of management strategies and planning in urban traffic control (case study: Tabriz metropolis)", scientific-research journal of geography and planning, year 21, number 62, 1-20.
- Amin Tahmasbi, Hamzeh, Ghorbani, Ozer, 1400, "Investigation of barriers to cooperation between industry and university in the development of intelligent transportation systems", Innovation and value creation bi-quarterly, number 19, period 10, spring-summer, 105-120.
- Bakhshi Sanjdari, Reza, Daryabari, Seyyed Jamaluddin, 2019, "Study on the smartening of urban transportation systems in line with the sustainable development of cities (case study: Tehran Metropolis)", Quarterly Journal of Urban Economics and Management, Year 8, Number 32. 31-46
- Baradaran, Vahid, Vahzaveh, Ali, 2014, "RFID is a tool for solving problems and managing urban transportation", International RFID Conference, Tehran Dr. Zargar, Dr. Safari, supply chain management.
- Zohrgi Rad, Sidyaser, Ramezani Kharazi, Nazanin, 2015, "Review and review of research conducted in the field of RFID radio waves identification", 3rd National Conference on Development of Engineering Sciences, Tehran.
- Pooya, Reza, Behtenagar, Mehrnoosh, Makrami, Arzoo. (1401). "Intelligent transportation technology; a strategy to face the basic challenges of this sector", Industrial Technology Development Quarterly, Volume 20, Number 48, 77-94.
- Rohina, Mohammad, 2017, "Types of automatic identification systems", Iran's second national RFID conference, Tehran.
- Soleimani, Sadegh, Bakhtiari, Maryam, 2016, "Smart tags, an infrastructure for electronic payments", 4th National Electronic Commerce Conference, Tehran.

Faezi, Seyed Farzin, Shanian, Omid. 2019, "Investigation of factors affecting the establishment of intelligent intra-city freight and goods transportation systems according to sustainable development criteria", Scientific-Research Journal of Geography and Planning, Year 24, Number 74, 179-165.

Fallah Babaiyan, Abulfazl. Zokhi, Hassan. 2014, "Determining the role of smart RFID systems on the safety and traffic performance of urban and suburban road network" annual conference on architecture, urban planning and urban management research, Yazd, Safiran Rah Mehrabi Urban Development Institute.

Fallah Babaiyan, Abulfazl. Zoghi, Hassan, 2014, "Determining the role of smart RFID systems on the safety and traffic performance of urban and suburban road network", Thesis of Islamic Azad University, Science and Research Unit, Ayatollah Amoli.

Website of the General Department of Cultural Heritage, Khorasan Razavi, 1401. <https://razavichto.ir/>

www.fa-wikipedia.org

www.faraafan.com

www.google.com

www.mashhadroksar.ir

بررسی نقش فناوری^۱ RFID در هوشمندسازی حمل و نقل با تمرکز بر پرداخت عوارض در بزرگراه‌های شهری (مورد مطالعه بزرگراه مشهد - بافقه)

حسین رحیمی^۱ | نرجس گلستانی^۲ | فاطمه وحیدی^۳

۱. نویسنده مسئول، جغرافیای انسانی گراش شهری - استادیار دانشگاه پیام نور، مشهد، ایران. رایانامه: Hosseinrahimi1987@yahoo.com

۲. کارشناس ارشد جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری «برنامه ریزی مسکن»، دانشگاه پیام نور، مشهد، ایران. رایانامه: nargesgolestani5@gmail.com

۳. کارشناس ارشد جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری «برنامه ریزی مسکن»، دانشگاه پیام نور، مشهد، ایران. رایانامه: Madarjoon22@yahoo.com

چکیده

RFID با استفاده از ارتباطات مبتنی بر فرکانس‌های رادیویی امکان شناسایی خودکار، ردیابی و مدیریت اشیاء، انسان و حیوانات را فراهم می‌نماید. هدف از این پژوهش معرفی فناوری RFID و تبیین ضرورت بکارگیری آن جهت الکترونیکی کردن عوارض جاده‌ای و متعاقب آن هوشمندسازی حمل و نقل شهریست. پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی و بر اساس ماهیت و روش، توصیفی - پیمایشی است. جامعه آماری را ۵۰ تن از کارشناسان و مسئولین سازمان کنترل ترافیک جاده‌ای، سازمان فلوا شهرداری مشهد، پرستیل حاضر در گیت ورودی عوارضی مشهد - بافقه و تعداد ۱۰۰ نفر از رانندگان عبوری از این اتوبان تشکیل داده اند. داده‌ها از طریق پرسشنامه محقق ساخته و بصورت میدانی جمع آوری شده و با استفاده از آزمون Kolmogorov - Smirnov مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته اند. با توجه به اینکه در تمامی فرضیات این پژوهش، سطح معناداری آزمون تحلیل واریانس کوچکتر از میزان خطاست می‌توان گفت که این فناوری قابلیت استفاده در شهرها و جاده‌ها را دارد و نتایج حاکی از آنست که با تجهیز خودروها به فناوری RFID شاهد افزایش کارآمدی، کاهش خطای ناشی از ورود اطلاعات و عدم نیاز به نیروی انسانی برای انجام کارهای ساده و پرچشم خواهیم بود و متعاقب آن مدیریت و نظارت کامل بر بزرگراه‌ها، مدیریت اطلاعات، مدیریت تصادفات، مدیریت مکان و مدیریت کامل رانندگان بر رانندگی خود تسهیل خواهد شد.

نوع مقاله:

مقاله پژوهشی

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۰۴/۱۲

تاریخ بازنگری: ۱۴۰۲/۱۱/۲۰

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۱۱/۲۵

تاریخ انتشار: ۱۴۰۳/۰۱/۳۱

کلیدواژه‌ها:

فناوری برچسب هوشمند، هوشمند سازی بزرگراه‌ها، پرداخت عوارض، RFID در خودرو، هوشمندسازی شهری.

استناد: رحیمی، حسین؛ گلستانی، نرجس؛ وحیدی، فاطمه (۱۴۰۳). بررسی نقش فناوری RFID در هوشمندسازی حمل و نقل با تمرکز بر پرداخت عوارض در بزرگراه‌های شهری (مورد مطالعه بزرگراه مشهد - بافقه). *جغرافیا و برنامه‌ریزی*, ۲۸(۸۷)، ۱۹۷-۱۸۳.

<http://doi.org/10.22034/GP.2024.52203.3016>

© نویسنده‌ان.

ناشر: دانشگاه تبریز.

1. Radio Frequency Identification (فناوری رادیو شناسه)

مقدمه

RFID با استفاده از ارتباطات مبتنی بر فرکانس‌های رادیویی امکان شناسایی خودکار، ردیابی و مدیریت اشیاء، انسان و حیوانات را فراهم می‌نماید. RFID مخفف سه واژه Radio Frequency Identification می‌باشد. سیستم شناسایی که از فرکانس RFID استفاده می‌کند و قادر به تبادل داده‌ها به وسیله برقراری اطلاعات بین برچسب و قرائتگر است. اصولاً سامانه‌های RFID از سیگنالهای الکترونیکی و الکترو-مغناطیسی برای خواندن و نوشتن داده‌ها بدون تماس بهره گیری می‌کنند. (روهینا ۱۳۸۷)

در این پژوهش RFID یک سیستم پرداخت الکترونیکی است که از یک برچسب برای عور از عوارضی استفاده می‌کند. برچسب RFID برای هر وسیله نقلیه یکتا است و با تراشه فرکانس رادیویی تعییه شده به شیشه جلو یا چراغ جلو خودرو وصل می‌شود. برچسب RFID به نرم افزار Touch 'n Go eWallet RFID برای سیستم پرداخت عوارض جاده‌ای هدف گذاری می‌شود تا بتواند اشیاء را به سرعت شناسایی قابلیت شارژ نیز دارد. RFID برای تکنیک می‌توان گفت اگر بتوان این فناوری را در بزرگراه‌های کشور اجرا نمود همگام با جهان و پیشرفت زمانی، ذخیره زمانی را فراهم می‌کند و تحولی انقلابی در مدیریت پرداخت خواهد داشت (سلیمانی، بختیاری ۱۳۸۶). در اهمیت استفاده از این تکنیک می‌توان گفت اگر بتوان این فناوری را در بزرگراه‌های کشور اجرا نمود همگام با جهان و پیشرفت تکنولوژی به مزایای آن دست می‌یابیم. با بکارگیری آن می‌توانیم از سرعت بالای وسایل نقلیه، ترافیک‌های احتمالی و تصادفات جلوگیری کرده، مدیریت و نظارت دقیق بمناطقی از کشور مانند کویر بدون نیاز به حضور انسان داشته باشیم، با احتمال GPS به مزایای جدیدی دست یابیم و از هوشمناسی مطلع شویم، وجود انسان در جاده و در مسیر حرکت خودرو را به راننده هشدار دهیم و دهه کاربرد دیگر از قبیل: جمع آوری عوارض راه بدون دخالت انسان و با سرعت بیشتر، عدم نیاز به ماموران اخذ عوارض، مفید برای مناطق دورافتاده و ساعات شب، کاهش هزینه‌ها، کاهش خطای انسانی، برآورد سرعت وسایل نقلیه در بزرگراه‌ها و جلوگیری از تخلف، جریمه وسایل نقلیه بدون دخالت انسان، راهی برای کشف وسایل نقلیه دزدی و دارای تخلف، مکان یابی، کمک به وسایل نقلیه که دچار مشکل شدند، ارائه گزارشات و آمار قوی و دقیق، انتشار اطلاعات جدید و مورد نیاز رانندگان بر روی تابلوهای الکترونیکی با استفاده از نتایج دریافتی از داده‌های سرورهای RFID، تعیین مدت زمان سفرها و اتومبیل‌های شخصی در جاده، مدیریت موقع ضروری و حوادث و رویدادها، مدیریت بر حمل و نقل جاده‌ای و... را می‌توان از این فناوری متصور شد.

پژوهش حاضر، به توصیف تعامل میان برچسب هوشمند و پرداخت الکترونیکی خواهد پرداخت. بدین نحو که پس از آشنایی با فناوری برچسبهای هوشمند، کاربردهای مختلف آن در پرداخت الکترونیکی عوارض جاده‌ای بررسی خواهد شد و نیز جزئیات پیاده سازی این کاربرد ارائه می‌گردد. در حال حاضر و به خصوص در زمان‌های پیک، بزرگراه مشهد-باغچه با حجم سنگین توقف در عوارضی روبرو است. در صورتی که اگر پرداخت الکترونیکی شود، کمک شایانی به کاهش ترافیک و همچنین تصادفات ناشی از توقف خواهد کرد. پژوههایی همانند "من کارت" که در اتوسرانی و قطار شهری مشهد در حال استفاده است نمونه‌ای از حرکت این شهر به سمت هوشمند شدن است. بنابراین می‌توان از فناوری RFID برای پرداخت الکترونیک تاکسی‌ها و در جاهای دیگر نیز استفاده کرد.

هدف از این پژوهش معرفی فناوری RFID و اثبات مزایای استفاده از آن در الکترونیکی کردن عوارضی‌های بزرگراه‌های کشور (به طور خاص عوارضی مشهد- باغچه) است و در پی آن برداشتن قدمی در جهت هوشمند شدن حمل و نقل شهری و کمک به کاهش ترافیک و استفاده از مزایای RFID در سایر صنایع و مجموعه‌های شهری است. مزایای حاصل شده از چنین کارتهای غیر تماسی علاوه بر امنیت، عبارتند از سهولت، کارآمدی، کاهش هزینه‌ها (کاهش فعالیتهای دستی و افزایش سرعت)، خودکارسازی (بدون توقف)، کاهش خطا و غیره. با توجه به اهداف مطرح شده، این پژوهش به دنبال یافتن پاسخ به این پرسش هاست که آیا با بکارگیری فناوری RFID از طریق الکترونیکی کردن پرداخت عوارض اتومبیل‌ها می‌توان ترافیک شهری

را در مبادی ورودی کلانشهر ها کاهش داد؟ و آیا بکارگیری فناوری **RFID** می تواند منجر به کاهش سرقت اتومبیل ها شود؟ و در مجموع آیا این فناوری قابلیت بکارگیری در داخل شهر ها را نیز دارد؟

پیشینه تحقیق

استفاده از **RFID** به سال ۱۹۴۰ میلادی بر میگردد؛ در آن زمان از سامانه های **RFID** برای تشخیص هوایپیماهای خودی از غیر خودی استفاده می شد. هوایپیماهای خودی یک سیگنال منحصر به فرد رادیویی را در فضا منتشر می کرند. هنگامی که رادارها این سیگنال را دیافت می کرند، تشخیص می دانند هوایپیمای مذبور، خودی است. یکی از اولین مقالات مرتبط با **RFID** مقاله برجسته Stockman Harry بود که با نام ارتباط به وسیله انرژیهای انعکاسی در سال ۱۹۴۸ میلادی منتشر شد. در دهه ۵۰ میلادی نیز تحقیقاتی وسیع در زمینه فنون **RFID** صورت گرفت و مقالات علمی قابل توجهی در این زمینه منتشر شد. در دهه ۶۰ میلادی محققان، سامانه نمونه اولیه را که شامل برچسب های شناسایی با اطلاعات محدود بود، توسعه دادند. این برچسبها را به اشیای گران بها در مغازه ها می چسبانند و بر حسب حضور یا عدم حضور برچسب که با دستگاه کنترل کننده کنترل می شد از اشیا حفاظت می کرند. این کاربرد اخیر، اولین و گسترده ترین کاربرد عمومی و تجاری **RFID** بود. در دهه ۷۰ میلادی **RFID** مورد توجه بیشتر محققان و مؤسسات دانشگاهی قرار گرفت. در این دوره پیشرفت های زیادی، از قبیل برچسب زدن صورت گرفت. در دهه ۸۰ میلادی کاربردهای **RFID** به حوزه های متعدد تر حیوانات توسعه یافت و سامانه ردیابی حیوانات در اروپا گسترش یافت و سامانه پرداخت عوارض راهداری در کشورهای ایتالیا، فرانسه، اسپانیا، پرتغال و نروژ به سامانه **RFID** مجهز شد. در دهه ۹۰ میلادی جمع آوری الکترونیکی عوارض در آمریکا، توجه همگان را به خود جلب کرد (جلالی، ۱۳۸۷).

ابراهیمیان و همکاران (۱۳۸۴) در مقاله ای تحت عنوان "بررسی فناوری **RFID**، کاربردها و الزامات غیرکارکردی آن" معتقدند فناوری شناسایی امواج رادیویی، می تواند یکی از بهترین روش ها برای شناسایی، جمع آوری و ثبت خودکار داده ها باشد. پیشرفت های اخیر در صنعت نیمه هادی و روش های پیشرفت های پردازش امواج، باعث کوچکتر شدن اندازه تگ ها، افزایش برد و کاهش قیمت سیستم های رادیو شناسه و امکان استفاده از آن در گستره وسیعی از کاربردها، خصوصا در زمینه زنجیره تامین و لجستیک گردیده است. برادران و هزاوه (۱۳۹۴) در تحقیقی با عنوان "RFID ابزاری برای حل مشکلات ومديریت حمل و نقل شهری" عنوان می کند که با توجه به اهمیت تکنولوژی جدید **RFID** و کاربردهای بسیار وسیع و موثر آن، همچنین تلاش در غلبه بر نقاط ضعف و کمبود ها و مشکلات جاده ها و وسائل نقلیه و بودجه اختصاص یافته دیگر کشورها در این زمینه، ایران نیز همگام با جهان باید سعی در تجهیز بزرگراه ها و جاده های خود نماید تا بتوانیم از مزایای بیشمار این تکنولوژی استفاده نماییم. بزرگی راد (۱۳۹۵) در مقاله ای تحت عنوان "بررسی و مروری بر تحقیقات انجام شده در حوزه شناسایی امواج رادیویی **RFID**" نتیجه گیری کرده است که با اینکه این فناوری مزایای بسیاری دارد اما هنوز پذیرش **RFID** در جامعه کنونی به موانع و مسائلی مانند نبود تجربه کافی و نیاز به تخصص های خاص برای پیاده سازی **RFID** نیاز دارد. بخشی سنجدری و دریاباری (۱۳۹۹) در مقاله ای تحت عنوان "بررسی هوشمندسازی سیستم های حمل و نقل شهری در راستای توسعه پایدار شهرها" چنین نتیجه گیری کرده که مشکلات سیسم حمل و نقل کنونی کلان شهر تهران شامل ضعف یا کاستی در ابعادی همچون ایمنی، سلامتی، زمانی، کالبدی، حوادث، مالی، درونی خودرو و عدالت است و هوشمندسازی سیستم های حمل و نقل در آینده کلان شهر تهران، به پایداری توسعه آن می انجامد. امین طهماسبی و قربانی (۱۴۰۰) در مقاله ای تحت عنوان "بررسی موانع همکاری صنعت و دانشگاه در توسعه سیستم های حمل و نقل هوشمند" چنین نتیجه گرفتند که فقدان زیرساخت های لازم در صنعت ITS و کاربردی نبودن تولید علم موانع اصلی همکاری صنعت و دانشگاه در جهت توسعه زیرساخت های حمل و نقل هوشمند شهری است.

تامپسون در پژوهشی تحت عنوان "آموزش فنی RFID technical tutorial" می‌گوید پرداخت‌های حمل و نقل و ترابری در بسیاری از شهرهای پیشرفته، به کمک این فناوری صورت می‌گیرد. در کانادا برای پیگیری محصولات و موجودات مانند ردیابی احشام و اغنام از تکنیک RFID استفاده می‌شود.

شرکت Gulf state توزیع کننده خودرو‌های یک شرکت ژاپنی در آمریکا، سیستم گزارش گیری و پیگیری RFID ای در هوستون راه اندازی کرده که با استفاده از آن می‌توان وضعیت امکانات، ابزار و صورتحساب‌های ۱۹۰۰۰۰ خودروی موجود در منطقه را به سادگی پیگیری کرد.

کلارک و همکاران در تحقیقی با عنوان "RFID نظم را به قانون می‌آورد" عنوان می‌کند که استفاده از فناوری برچسب هوشمند باعث افزایش بهره‌وری و قانون مند افراد می‌شود و از بروز خطاها انسانی جلوگیری می‌کند.

دو محقق بنام های (1996) Teo & King نشان دادند که دانش تجاری مدیر سیستم‌های اطلاعاتی عامل کلیدی در تسهیل برنامه ریزی تجاری است. بطوریکه حتی در بسیاری موارد دانش اقتصادی مدیر پروژه مهم تر از دانش مدیریت ارشد درباره فناوری است. این امر نشان دهنده این واقعیت است که مدیر پروژه پیاده سازی RFID نباید تنها بر جنبه تکنیکی پروژه مرکز و مهارت داشته، بلکه از تسلط کافی بر طرح کسب و کار مربوطه برخوردار باشد.

گالور (۲۰۰۶) در تحقیق خود تحت عنوان "ملزومات RFID" چنین نتیجه گیری کرده است که استفاده از این فناوری تحت هر شرایطی مناسب نیست زیرا بدون در نظر گرفتن بحث امنیت داده‌ها در RFID، استفاده از این فناوری میتواند طبعات مخربی را در پی داشته باشد. وی می‌گوید نمیتوان سرور دریافت کننده اطلاعات برچسب‌های RFID را کاملاً امن در نظر گرفت و باید برای این مورد نیز تمهیدات اساسی در نظر گرفته شود.

شرکت وال مارت (۲۰۰۹) در تحقیقات خود بیان می‌کند یکی از کاربردهای مهم RFID در کنترل مسافران مثلاً از طریق وجود یک برچسب RFID بر روی پاسپورت مسافران می‌باشد که در هنگام عبور از گیت‌های ورودی به سالن پرواز... اطلاعات آن خوانده شده و به مسافر اجازه عبور داده می‌شود. بنابراین کنترل افراد از این راه بسیار مطمئن تر، کم هزینه تر و سریع تر خواهد بود. اطلاعاتی از جمله زمان و مکان کلیه مسافرت‌ها و ورود و خروج از کشورها بر روی این برچسب‌ها ذخیره می‌شود.

bing و همکاران (۲۰۱۵) بیان می‌کنند که اقتصاد آینده، اقتصاد شبکه محور خواهد بود و شبکه‌ها به مفهوم بازار رقابت، عینیت بیشتری خواهند بخشید. حضور موفق در چنین اقتصادی مستلزم برخورداری از توانمندی‌هایی است که شناسایی و استفاده از فناوری‌های جدید یکی از آنهاست. فناوری RFID می‌تواند به منزله یکی از منابع کسب مزیت رقابتی برای شرکت‌ها به شمار رود و امروزه تکنولوژی RFID می‌تواند گامی موثر و تحولی نو در سیستم‌های کنترلی ترافیک و حمل و نقلی باشد.

مotronی و همکاران (۲۰۲۱) در مقاله‌ای تحت عنوان "ربات RFID خود مکان یابی برای محلی سازی برچسب در خرده فروشی‌ها" چنین بیان می‌دارد که ربات برای مکان یابی خود از یک روش همچو شیوه حسگر استفاده می‌کند که داده‌های زیرساختی از برچسب‌های مرجع غیرفعال RFID را که در مکان‌های شناخته شده مرتب شده اند و داده‌ها از رمزگذارهای چرخ دوار ترکیب می‌کند. دانش مسیر آتن خواننده از روش همچو شیوه حسگر مبتنی بر RFID بدست می‌آید که خطای محلی سازی کمتر از ۰.۲۷ متر برای مسیرهای ۲۰ متری در یک محیط اداری واقعی را نشان می‌دهد و با استفاده از رویکرد آرایه مصنوعی، مسیر تخمین زده شده برای محلی سازی برچسب هدف با دقت بالا مورد استفاده قرار می‌گیرد.

مبانی نظری

یکی از مهمترین ابزارهای پیشرفت و توسعه در دنیای کنونی بهره برداری موثر از فناوری اطلاعات و ارتباطات است که از دهه ۱۹۸۰ میلادی به بعد ابزار استفاده از این امکانات در جهان ایجاد شده و می‌توان گفت که مهمترین شاخصه آن استفاده از اینترنت است. وسعت پیشرفتهای صورت گرفته به شکلی است که بسیاری از متخصصان امر بر این عقیده‌اند که انقلابی همانند انقلاب صنعتی به وقوع پیوسته و جهان را وارد عصر اطلاعات می‌کند و این انقلاب بسیاری از جنبه‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی

حیات بشر را دست خوش تحول عمیق کرده است. تکنولوژی **RFID** در سال ۲۰۰۴ و ۲۰۰۵ به عنوان یکی از ده تکنولوژی برتر دنیا معرفی شد (Janz, B.D& & et al, 2004, 23).

هدف تکنولوژی **RFID** ایجاد محیطی است که اشیاء در آن شناسایی و تشخیص داده شده و از کارخانه تا محل فروش یا انبار قابل پیگیری و ردیابی باشند (Smith & H, Konsynski 2003, 311, 301). بی شک قبل از اقدام جهت استقرار هر تکنولوژی می بایست استراتژی میل به آن و انتخاب آن تدوین شده تا سازمان بتواند مسیری روشن را جهت استقرار بی نقص آن پیش روی خود داشته باشد. گاهی از این استراتژی تحت عنوان استراتژی تکنولوژی در مخالف بیان می گردد. استراتژی تکنولوژی توسط صاحبنظران مختلفی مورد بررسی قرار گرفته است. از دیدگاه فورد استراتژی تکنولوژی روشنی است کلی و گسترده برای دستیابی به اهداف سازمانی از طریق بکارگیری تکنولوژی مناسب در محیط رقابتی مورد انتظار. این استراتژی بایستی معیارهایی برای انتخاب تکنولوژی مناسب ارائه دهد (طارق خلیل، ۱۳۸۴). امروزه تکنولوژی **RFID** در حوزه های علمی و عملی به عنوان روشنی برای تهیه اطلاعات دقیق و به موقع، بدون دخالت انسان مورد توجه قرار گرفته است. تکنولوژی **RFID** با توجه به بهبود سرعت، دقت، کارایی و امنیت انتقال دادهها نقش وسیعی در مدیریت زنجیره تامین پیدا کرده است.

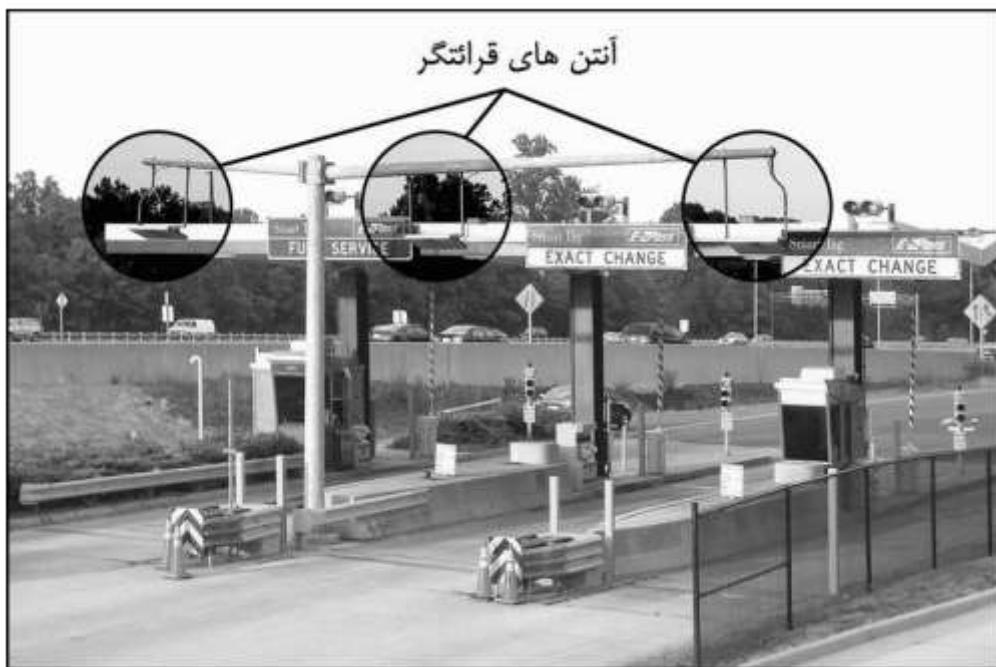
به این علت که فن آوری **RFID** اخیراً گسترش و رواج قابل ملاحظه ای یافته است، بسیاری از افراد تصور می کنند که این تکنولوژی جدید و نوست در حالی که **RFID** از حدود سال ۱۹۷۰ وجود داشته است اما به دلیل قیمت بالا این وسیله، تا سال های اخیر در مصارف تجاری کاربرد زیادی نداشته است. طبق بررسی های انجام شده مفهوم **RFID** از زمان جنگ جهانی دوم با کشف فن آوری تقریباً مشابهی به نام Foe or Friend Identify می باشد مطرح گردیده است. IFF روشنی برای تشخیص هواپیما های جنگی دوست یا دشمن بود که توسط انگلیسی ها کشف و استفاده شد. IFF مکانیزمی شبیه به **RFID** دارد (تاجیک و همکاران، ۱۳۹۶).

کاربردهای فناوری **RFID** بویژه در ردیابی محصولات تجاری گسترش فراوانی یافته و در بسیاری از کاربردها در حال جایگزین شدن بجای سیستم های ارزان قیمت تر بارکد می باشد. برخلاف بارکد که نیاز به اسکن نمودن مستقیم (و بطور معمول با استفاده از نیروی انسانی و صرف زمان) دارد، در **RFID** با استفاده از امواج رادیویی و گیرنده های بی سیم، انتقال و دریافت اتوماتیک اطلاعات تعداد زیادی از برجسبها در فاصله مورد نظر در کسری از ثانیه امکان پذیر می باشد. برای پیاده سازی موفق یک سیستم **RFID** مناسب، در مرحله اول، شناخت کامل از اجزای متولد آن ضروری می باشد (کراکری و همکاران، ۱۳۸۵).

فناوری برچسب هوشمند یا **RFID** بیانگر سیستم هایی است که از امواج رادیویی برای انتقال اطلاعات مربوط به هویت یک شیء استفاده می کند. این فناوری موفق شده است تا قابلیت و کارایی خود را به عنوان یک ابزار مقرر به صرفه در بهبود عملکرد و کاهش زمان و هزینه های نیروی انسانی و منابع در بسیاری از موارد ثابت نماید. با توجه به مشکلاتی که امروزه در شهرهای پر جمعیت وجود دارد و همچنین افزایش ترافیک شهری و افزایش تصادفات بر اثر سرعت غیر مجاز، استفاده از **RFID** می تواند گام موثری جهت کاهش تصادفات و کنترل ترافیک شهری باشد. برچسب های **RFID** نصب شده بر روی اتومبیل قادر هستند که هر نوع اطلاعاتی نظری رنگ، پلاک، سریال موتور، نام و اطلاعات حساب صاحب خودرو و دیگر اطلاعات مهم را در حافظه خود ذخیره کنند. لذا پلیس راه می تواند با استفاده از یک برچسب خوان، اطلاعات کاملی را از خودرو به دست آورد. همچنین می تواند وسائل نقلیه به سرقت رفته را شناسایی و محل آنها را به آسانی تعیین کند. با وجود دو برچسب خوان در فاصله های مشخص از هم می توان سرعت وسائل نقلیه را محاسبه و ثبت کرد. با نصب پایانه های برچسب خوان در ابتدای بزرگراهها و پارکینگ ها می توان از تعداد ماشین های موجود در آنها خبر دار شد و در صورت شلوغ بودن آنها از ورود اتومبیل های بیشتر که موجب ترافیک می گردد جلوگیری کرد (فلاح بابایان، ذوقی ۱۳۹۴).

برای استفاده از این تکنولوژی، هر خودرو به یک برچسب **RFID** مناسب مجهز می گردد و اطلاعات لازم جهت شناسایی خودرو در آن بصورت امن قرار داده می شود. در این حالت شناسایی خودرو با استفاده از این برچسب بصورت الکترونیکی انجام می پذیرد. با استفاده از این قابلیت و ابزارها و نرم افزارهای جانبی، کنترل تردد خودروها به صورت مکانیزه انجام می گیرد. این

روش نسبت به سیستم دستی دقت بالاتر، اطمینان بیشتر از عدم سوءاستفاده و تبانی، نیاز کمتر به نیروی انسانی آموزش دیده و بتعیین هزینه نگهداری کمتر دارد که در آینده کاربرد این طرح در حوزه‌های کنترل محدوده طرح ترافیک و طرح اضطرار، کنترل عدم خروج تاکسی‌ها از محدوده شهر، کنترل سرعت ناوگان حمل و نقل عمومی (اتوبوس‌ها، مسافربرهای سواری بین شهری، کامیون‌ها و...) و نیز پرداخت عوارض بزرگراه‌ها متصور است. اخذ عوارض جاده‌ای یا پارکینگ، از استفاده‌های معمول برچسب‌های هوشمند است که در صنعت حمل و نقل نمود بر جسته‌ای خواهد داشت. کنترل تردد خودرو‌ها به پارکینگ‌های عمومی یا خصوصی، تنها با نصب یک برچسب بر شیشه خودرو، امكان شناسایی خودکار توسط برچسب خوان تعییه شده در نزدیکی درب ورود یا خروج و باز شدن راه بند را ضمن ثبت زمان فرداheim می‌کند. همچنین در ورودی بزرگراه‌ها نیز رانندگان می‌توانند بدون توقف یا کاهش محسوس سرعت، عوارض براساس اطلاعات برچسب نصب شده بر شیشه خودرو خود پرداخت نمایند. شکل ۱ بیانگر یک پیاده‌سازی از این مورد است. در سیستم پرداخت عوارض، معمولاً از برچسب‌های غیرفعال قابل برنامه‌ریزی با فرکانس بین ۹۱۵ تا ۸۶۵ مگا هرتز که مانند کاغذ و بدون نیاز به باطری قابل نصب روی شیشه جلوی اتومبیل است، استفاده می‌شود.

شکل (۱). چگونگی شناسایی خودرو برای اخذ عوارض بصورت الکترونیکی و خودکار

برچسب‌ها پس از خوانش، مقدار مورد نظر را از حساب کاربر کسر می‌کنند؛ این سیستم به افزایش سرعت ترافیک در جایگاه‌های پرداخت جاده‌ای کمک می‌کند. رانندگان می‌توانند به اطلاعاتی که از طریق کیوسک‌ها، تابلوهای روان پیام و نمایشگرهای موجود در خودرو اعلام می‌شود، دستیابی داشته باشند که آگاهی از آن سهم بزرگی در تعیین مسافت و مسیرهای حرکت دارد.

FSP^۱ ها پردازنده‌هایی در اتوبوس‌ها و گیت‌های دریافت کرایه هستند که با کارت‌های هوشمند از طریق فرکانس‌های رادیویی ارتباط دارند. با توجه به نوع کاربرد و تجارت مورد نظر، تراکنش داده بصورت همزمان^۲ و یا غیر همزمان^۳ انجام می‌شود. برای مثال، برچسب خوان‌ها در اتوبوس از نوع غیرهمzman هستند، آن‌ها به کنترل‌گرهای سیار دستی برای بازیابی تراکنش‌های

1. Fare System Processor
2. Online
3. Offline

داده‌ای در پایان روز نیازمند بود. به عکس، ایستگاه‌های مترو و قطار به سیستم شبکه‌ای متصلند که شامل ماشین‌های افزایش و بررسی اعتبار و پایانه‌های سرویس مشتری هستند.

داده‌ها و روش‌ها

روش پژوهش

این پژوهش از نظر هدف کاربردی و بر اساس ماهیت و روش، توصیفی – پیمایشی است. جامعه آماری این پژوهش را ۵۰ نفر از کارشناسان و مسئولین سازمان کنترل ترافیک جاده‌ای، کارشناسان مرتبط با موضوع در سازمان فاوا شهرداری مشهد، پرسنل حاضر در گیت ورودی عوارضی مشهد – باعچه و تعداد ۱۰۰ تن از رانندگان عبوری از این اتوبان تشکیل داده اند. در این تحقیق به شیوه میدانی با استفاده از پرسشنامه‌ی محقق ساخته به جمع آوری اطلاعات و داده‌ها پرداخته شده است. جهت تجزیه تحلیل داده‌های جمع آوری شده از آزمون Kolmogorov – Smirnov استفاده شده است. استفاده از مقالات و تحقیقات انجام شده و بازدید حضوری از نمونه موردی و چگونگی انجام کار و همچنین استفاده از اسناد و پژوهش‌های سازمان کنترل ترافیک و فاوا شهرداری مشهد و همچنین کاربردهای دیگر این فناوری و نحوه کارکرد برچسب خوان‌ها و چگونگی کار آنها در بازدید از شرکت‌های انجام دهنده این کار و در نهایت جمع آوری داده‌ها و تحلیل آن با استفاده از تجارت کارشناسان این حوزه.

حدوده مورد مطالعه

مشهد شهری در شمال شرقی ایران و مرکز استان خراسان رضوی است. بر اساس سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال ۱۳۹۵ این شهر با ۳۰۵۷۶۷۹ نفر جمعیت دومین شهر بزرگ و پرجمعیت ایران پس از تهران است. واضح است که کلان شهر مشهد، به عنوان پایتخت فرهنگی جهان اسلام نیازمند حرکتی سریعتر برای رسیدن به شهری هوشمند است. وجود بارگاه حضرت امام رضا (ع) باعث شده است این کلانشهر در تمام طول سال دارای مسافر باشد که تعداد زیادی از آنها از بزرگراه مشهد باعچه وارد این شهر می‌شوند. اتوبان مشهد–باغچه یکی از شاهراه‌های ورودی به شهر مشهد می‌باشد که طرح پیشنهادی برای این اتوبان مطرح گردیده است (سایت اداره کل میراث فرهنگی خراسان رضوی، ۱۴۰۱).

شکل (۲). موقعیت شهر مشهد بر روی نقشه ایران، ۱۴۰۱

ماخذ: <https://fa.wikipedia.org>

شکل (۲). موقعیت شهر مشهد بر روی نقشه ایران، ۱۴۰۱

ماخذ: <https://fa.wikipedia.org>

شکل (۴). نقشه شهرستان مشهد-۱۴۰۱

مأخذ: <http://mashhad.razavicho.ir/>

تجزیه و تحلیل داده‌ها

یافته‌های توصیفی مربوط به جامعه آماری

جدول (۱). توصیف نوع شغل رانندگان

درصد	فرآوانی	
۲۰	۲۰	کارمند دولتی
۱۵	۱۵	آزاد با درآمد بالا
۱۶	۱۶	آزاد با درآمد متوسط
۸	۸	آزاد با درآمد کم
۱۲	۱۲	دانشجو و محصل
۱۰	۱۰	خانه دار
۱۳	۱۳	بازنشسته
۶	۶	بیکار
۱۰۰	۱۰۰	کل

جدول (۲). میزان تحصیلات پاسخ دهنده‌گان

درصد	فراوانی	
۴۰	۲۰	دیبلم
۲۴	۱۲	کارشناسی
۶	۳	کارشناسی ارشد
۳۰	۱۵	کل
۱۰۰	۵۰	

جدول (۳). توصیف جنسیت پاسخ دهنده‌گان

درصد	فراوانی	
۷۵	۷۵	مرد
۲۵	۲۵	زن
۱۰۰	۱۰۰	کل

جدول (۴). توصیف دیدگاه راننده‌گان در باره طرح پرداخت الکترونیک عوارض اتوبان مشهد باعچه

درصد	فراوانی	
۲۱	۲۱	کاملاً مخالف
۲۸	۲۸	مخالف
۱۶	۱۶	تا حدی
۲۰	۲۰	موافق
۱۵	۱۵	کاملاً موافق
۱۰۰	۱۰۰	کل

جدول شماره ۴ نشان میدهد که ۴۹ درصد پاسخ دهنده‌گان مخالف و ۳۵ درصد آن‌ها موافق اجرای طرح پرداخت الکترونیک هستند.

جدول (۵). نتیجه آزمون همبستگی بین به کارگیری فناوری **RFID** و شاخص‌های مورد نظر در فرضیه‌های پژوهش

عنوان آزمون	ضریب همبستگی	سطح معناداری	میزان خطا	نتیجه
آزمون همبستگی بین به کارگیری فناوری RFID و کاهش ترافیک شهری	.۰۵۸۴	.	.۰۱	همبستگی معنا دار وجود دارد
آزمون همبستگی بین به کارگیری فناوری RFID و کاهش سرقت اتومبیل	.۰۵۸۲	.	.۰۱	همبستگی معنا دار وجود دارد
آزمون همبستگی بین قابلیت بکارگیری RFID و استفاده در داخل شهرها	.۰۸۶۵	.	.۰۱	همبستگی معنا دار وجود دارد

پرسش اول: آیا با بکارگیری فناوری **RFID** از طریق الکترونیکی کردن پرداخت عوارض اتومبیل می‌توان ترافیک شهری را در مبادی ورودی کلانشهرها کاهش داد؟

جدول (۶). نتایج تحلیل آماری داده‌های پرسشنامه در رابطه با پرسش اول

نتیجه	میزان خطا	سطح معنی داری	کای دو
تفاوت معنی دار وجود دارد	۰/۰۱	۰/۰۰	۹۲/۲۷۴

با توجه به اینکه سطح معناداری آزمون تحلیل واریانس کوچکتر از میزان خطاست، درنتیجه فرضیه اول تأیید می‌شود بنابراین می‌توان گفت با بکارگیری فناوری RFID در پرداخت الکترونیکی عوارض، می‌توان انتظار کاهش ترافیک مبادی ورودی کلانشهرها را داشت.

پرسش دوم: آیا بکارگیری فناوری RFID میتواند منجر به کاهش سرقت اتومبیل شود؟

جدول (۷). نتایج تحلیل آماری داده‌های پرسشنامه در رابطه با پرسش دوم

نتیجه	میزان خطا	سطح معنی داری	کای دو
تفاوت معنی دار وجود دارد	۰/۰۱	۰/۰۰	۷۲/۳۳۶

با توجه به اینکه سطح معناداری آزمون تحلیل واریانس کوچکتر از میزان خطاست، درنتیجه فرضیه دوم تأیید می‌شود بنابراین می‌توان گفت با توجه به ذخیره‌سازی اطلاعات در برچسب‌های RFID می‌توان کاهش سرقت اتومبیل را انتظار داشت. پرسش سوم: آیا فناوری مربوطه قابلیت بکارگیری در داخل شهرها را هم دارد؟

جدول (۸). نتایج تحلیل آماری داده‌های پرسشنامه در رابطه با پرسش سوم

نتیجه	میزان خطا	سطح معنی داری	کای دو
تفاوت معنی دار وجود دارد	۰/۰۱	۰/۰۰	۸۵/۳۲۵

با توجه به اینکه سطح معناداری آزمون تحلیل واریانس کوچکتر از میزان خط است، درنتیجه فرضیه سوم تأیید می‌شود بنابراین می‌توان گفت این فناوری قابلیت استفاده در شهرها را نیز دارد.

بحث و بررسی

با توجه به نتایج مورد نظر در این پژوهش، می‌توان به این نکته امید وار بود که مدیران در به کارگیری این قبیل فناوری‌ها با سرعت بیشتری دست به کار شوند تا بلکه بتوان با سرعت بیشتری به سمت فناوری‌های پیشرفته قدم برداشت. با توجه به صحبت و مصاحبه با کارشناسان این حوزه در سازمان فاوا، بعضی از تهدیدهای این فناوری به شرح زیر خواهد بود:

نقض حریم خصوصی

گسترش رسانه‌ها و شبکه‌های رایانه‌ای و دسترسی آسان به اطلاعات اشخاص مدت‌هاست که حریم‌های خصوصی انسان‌ها کوچکتر و محدودتر شده است و امروزه مسئله حفظ حریم خصوصی به یکی از دغدغه‌های حال حاضر انسان دنیای مدرن تبدیل شده است. بعضی از سازمان‌های مردم نهاد معتقدند برچسبهای RFID، تراشه‌های جاسوسی هستند که با ورود به زندگی هر انسانی تمام اطلاعات زندگی او را در اختیار تولید کنندگان و فروشنده‌گان قرار می‌دهند. آنها معتقدند فروشنده‌گان با جمع آوری اطلاعات خرید مصرف کنندگان از آنها برده‌هایی خواهند ساخت که هر آنچه آنها می‌سازند را در آینده باید بخرند. بدین ترتیب حریم خصوصی ای برای انسانها باقی نخواهد ماند.

کنترل دولت

بزرگترین تولید کننده در هر کشوری دولت است. دولت به علت در اختیار داشتن قدرت می‌تواند هرگونه نظارتی را بر مردم آن کشور داشته باشد. گسترش کاربردهای برچسب‌های **RFID** می‌تواند این نظارت را بسیار بالا برد و زندگی خصوصی مردم را تحت الشاعر قرار دهد و فضای امنیتی را بر جامعه حاکم نماید. شاید با گسترش استفاده از برچسب‌های **RFID**، جامعه‌ای را که جورج اوروول در کتاب^۴ خود ترسیم کرده بود، محقق گردد. در چنین جامعه‌ای برادر بزرگ، دولت خواهد بود که هیچ حرکت و اتفاقی از چشم او پنهان نمی‌ماند.

در نهایت فناوری **RFID** نیز مانند فناوری‌های دیگری که امروزه در زندگی انسانها به طور روزمره استفاده می‌شوند برای راحتی و سهولت شیوه زندگی انسان و تسريع در انجام فعالیتهای مرتبط با آن با هدف رسیدن هر چه بیشتر به آرامش و آسایش، پدید آمده است. ولی تمامی فناوری‌ها علاوه بر مزایای بسیاری که دارند دارای مضراتی نیز هستند که باعث تغییر در چرخه طبیعی زندگی انسان و طبیعت پیرامونی آن می‌شوند. فناوری **RFID** نیز از این قاعده مستثنی نیست. فناوری **RFID** به علت مزایای متعدد و وسعت گستره زمینه‌های کاربردی اش، طبق آمار به دست آمده، در آینده‌ای نزدیک عضو ثابت زندگی روزمره انسانها خواهد شد. شاید در آینده فناوری‌های پیشرفته‌تری نسبت به برچسب‌های **RFID** پا به عرصه وجود بگذارند ولی به طور کل از فناوری‌های شناسایی خودکار گریزی نخواهد بود. دامنه شناسایی و استفاده از اطلاعات آن مهمترین تهدید این نوع از فناوری‌هاست که هر انسانی را نسبت به آینده‌ای که هیچ حریمی برای روابط خصوصی و اطلاعات شخصی اش وجود نداشته باشد، به هراس می‌اندازد. از آنجایی که نمی‌توان نسبت به فناوری **RFID** رویکردی حذفی داشت، باید تحت قوانین و آدابی مورد تأیید جامعه جهانی بشری برای استفاده از آنها محدودیت‌هایی را مشخص کرد که تهدیدات آن را به حداقل برساند. البته این توافق به علت سودجویی تولید کنندگان که سودشان در گسترش کاربردهای آن و فروش بالای برچسب‌های است، بسیار دشوار به نظر می‌رسد. به این ترتیب آینده فناوری **RFID** را گسترش و یافتن زمینه‌های کاربردی آن از طرف تولید کنندگان از یک سو و نیز محدود کردن استفاده از برچسب‌های **RFID** از طرف گروه‌های مصرف کننده از سویی دیگر، رقم خواهد زد.

نتیجه‌گیری و ارائه پیشنهادات

با توجه به اهمیت تکنولوژی جدید **RFID** و کاربردهای بسیار وسیع و موثر آن، همچنین تلاش در غلبه بر نقاط ضعف و کمبود ها و مشکلات جاده‌ها و وسائل نقلیه و بودجه اختصاص یافته دیگر کشورها در این زمینه، ایران نیز همگام با جهان باید سعی در تجهیز بزرگراه‌ها و جاده‌های خود نماید تا توانیم از مزایای بیشمار این تکنولوژی استفاده نماییم.

اگر مزایای این فن آوری را به خاطر بیاوریم (کاهش هزینه‌ها، افزایش سرعت، کاهش خطاء، ایجاد اتوماسیون، امنیت، یکپارچگی، کارایی در مدیریت...) باید عزم خود را برای سرعت بخشیدن بر پیاده سازی این فن آوری در جاده‌های کشورمان به کار گیریم. همچنین، استفاده از پرداخت الکترونیکی عوارض برای رانندگان مزایای زیادی از قبیل: عدم نیاز به توقف و در نتیجه کاهش زمان سفر، عدم نیاز به توقف و در نتیجه کاهش مصرف سوخت، عدم نیاز به همراه داشتن پول نقد، امکان مشاهده تعداد تراکنش‌های یک برچسب از طریق اینترنت و تلفن همراه و شارژ آن، کاهش هزینه‌های سربار اخذ عوارض برای سرمایه گذاران در حوزه ساخت آزاد راه‌ها...

اگر بخواهیم در مسیر اتوبان مشهد-باغچه از **RFID** استفاده کنیم می‌توانیم در طول مسیر (که بستگی به طول بزرگراه دارد) تعدادی دستگاه قراتتگر^۱ قرار دهیم و در ابتدای بزرگراه وسائل نقلیه را به برچسب^۲ **RFID** مجهز نماییم و در همان ابتدای بزرگراه یک قراتتگر قرار داده تا پس از عبور وسائل نقلیه از قسمت عوارضی ID آنها و تاریخ و زمان ورود به سرور فرستاده و ذخیره گردد. سپس در بین راه چندین قراتتگر قرار می‌دهیم تا با عبور از آنها ID خوانده شده و مجدد تاریخ و زمان عبور ثبت گردد. حال سرور می‌تواند از این داده‌ها برای اهداف خود استفاده نماید. به طور مثال می‌تواند با محاسبه کیلومتر و زمان طی شده

توسط ماشین، سرعت وسیله را سنجیده و اگر از سرعت مجاز تخلف کرده باشد او را جریمه می‌کند و جریمه به حساب کاربر گذاشته می‌شود البته توقف وسیله در بین راه را نیز باید در نظر داشت و می‌توان تعدادی قرائتگر نیز در محل‌های استراحت مسافران نصب کرد.

از دیگر موارد استفاده از RFID ارائه گزارشات و آمار‌های متنوع است. از جمله آمارهایی در مورد تعداد وسایل نقلیه که به بزرگراه وارد شدن، بررسی ترافیک احتمالی که ممکن است روی دهد، نوع وسایل نقلیه ورودی، میانگین زمان عبور از بزرگراه، ساعت‌هایی که رفت و آمد بیشتر صورت می‌گیرد، تعداد خودروهایی که از بزرگراه خارج می‌شوند در مقایسه با تعداد خودروهای ورودی و....

اگر به برچسب RFID متصل به وسیله نقلیه، شماره پلاک داده شود و با خوانده شدن این شماره توسط قرائتگرهای اتصال به سرور و پایگاه داده مربوطه به نیروی انتظامی، به آسانی می‌توان وسایل نقلیه که دزدیده شده اند یا تخلفی انجام داده اند را پیدا کرد و متوقف ساخت. همچنین می‌توانیم توسط این برچسب خودروهایی را که نیاز به کمک دارند شناسایی کنیم به صورتی که زمان خوانده شدن ID خودرو توسط قرائتگر اول در ابتدای ورود به بزرگراه ثبت می‌گردد؛ حال اگر در زمان تعیین شده از قرائتگر بعدی عبور نکند احتمال اینکه آن خودرو دچار مشکل شده باشد، داده می‌شود.

همچنین راه دیگر می‌تواند تعیین کردن محلی در بین بزرگراه باشد که قرائتگری در آنجا نصب است و تابلوهایی در محل قرار گیرد که اگر ماشین‌ها دچار مشکل شدن و نیاز به کمک داشتند در آن محل پارک کنند و قرائتگر مربوطه ID برچسب وسیله را خوانده و به سرور منتقل کند و کمک ارسال شود.

برای گرفتن عوارض هم دیگر نیازی به گیشه مخصوص نیست و بدون دخالت انسان از حساب کاربر کسر می‌گردد و این بسیار مفید خواهد بود برای مناطقی که حضور انسان و مامور مخصوص دریافت عوارض سخت می‌باشد مانند کویر و دیگر نیازی به مامور برای شیفت شب نمی‌باشد.

اگر وسیله نقلیه در بزرگراه بدون این برچسب در حال عبور باشد و قرائتگرهای نتوانند شماره برچسب ماشین را بخوانند دوربین‌هایی باید مستقر گردد تا با شناسایی آن با وی برخورد به عمل آید.

برای پرداخت عوارض راه، کاربر باید در هنگام دریافت برچسب، شماره حساب اعلام کند تا وقتی که بخواهد از عوارضی عبور کند مقدار تعیین شده از حساب شخص کسر گردد. برای اطلاع رانندگان و همچنین جلوگیری از بروز تخلف، یک چراغ راهنمای سه رنگ سبز، زرد و قرمز باید در ابتدای بزرگراه تعییه شود. اگر عوارض از حساب شخص کسر گردید و مشکلی وجود نداشت چراغ سبز شده و اجازه عبور به وسیله نقلیه داده می‌شود و مقدار موجودی حساب کاربر به صورت پیام کوتاه برایش ارسال می‌شود ولی اگر بعد از کسر عوارض مقدار موجودی حساب کم باشد و نیاز به شارژ احساس شود چراغ زرد روشن شود و اجازه عبور داده شود و پیغام کوتاهی همراه با تذکر شارژ حساب برایش ارسال شود که برای ورود به بزرگراه بعدی دچار مشکل نشود. اما اگر در حساب شخص مقدار کافی وجود نداشته باشد یا به هر علتی مشکلی پیش آمده باشد چراغ قرمز و اجازه عبور داده نشود و می‌توان یک پیغام کوتاه حاوی اشکال به وجود آمده برای راننده ارسال شود.

در بزرگراه هم می‌توانیم تابلوهای الکترونیکی قرار داده تا اطلاعات مورد نیاز برای رانندگان نمایش داده شود به طور مثال اطلاعاتی در مورد تعداد ماشین‌های موجود در بزرگراه یا حتی درمورد وضعیت ترافیک در بزرگراه‌هایی که در مسیر این رانندگان قرار دارد. رانندگان می‌توانند این پیغام‌ها را از طریق تلفن همراه و همچنین با مراجعه به وب سایت مربوطه که برای این منظور طراحی شده است، بدست آورند.

ترکیب RFID با GPS برای دستیابی به کنترل تردد و ترافیک بزرگراه‌های هوشمند بعضی از بزرگراه‌ها و خیابان‌ها مسیرهای اصلی رفت و آمد در شهرهای پرجمعیت و شلوغ، کنترل ترافیک را برای نیروی انتظامی بسیار مشکل می‌کند لذا راه حلی که به نیروی انتظامی کمک شایانی در امر کنترل ترافیک می‌کند استفاده از برچسب‌های هوشمند و ترکیب آن با فناوری GPS است. با نصب پایانه‌های برچسب خوان در ابتدا و انتهای بزرگراه‌ها می‌توان تعداد اتومبیل موجود در آنها را محاسبه نمود با عبور هر اتومبیل از زیر پایانه ورودی و دریافت سیگнал از برچسب اتومبیل

اطلاعات به مرکز فرستاده می‌شود و در نرم افزار به کار رفته در سرور مرکز یک عدد به تعداد اتومبیل‌ها اضافه می‌گردد و با خروج اتومبیل از بزرگراه و ارسال سیگنال به پایانه‌ای که در انتهای بزرگراه است یک عدد از تعداد اتومبیل‌ها کاسته می‌شود اگر این عدد از تعداد ظرفیت بزرگراه بیشتر باشد به طور اتوماتیک راه بند اتوبان بسته می‌شود تا زمانی که تعداد ماشین‌ها به حد نصاب برسند و این اطلاعات برای رانندگان در نقاطی از بزرگراه و در سطح شهر قرار دارد ارسال می‌شود. بدین وسیله با نمایش خیابان‌های پرtraفیک رانندگان می‌توانند از قبل مسیر خود را تعیین کنند.

همچنین با الصاق برچسب‌های **RFID** بر روی ناوگان اتوبوسرانی و نصب مانیتورهایی مناسب در ایستگاه‌ها زمان ورود اتوبوس‌ها به ایستگاه به طور دقیق قابل پیش‌بینی خواهد بود توسعه این تکنولوژی در اتوبوسرانی کار زمان‌بندی و کنترل حرکت اتوبوس‌ها و به دنبال آن افزایش سرعت خدمت‌دهی و کاهش معضلات ترافیکی را به همراه خواهد داشت. همچنین می‌توان از این سیستم‌ها در رidiابی و سایر نقلیه عمومی مانند تاکسی‌ها و اتوبوس‌ها و تعیین مکان دقیق آنها استفاده نمود و این کار باعث صرفه‌جویی قابل توجهی در زمینه بازرگانی خطوط مذکور خواهد شد، همچنین می‌توان در رidiابی کانتینرها و ماشین‌های حمل زباله و کنترل و مدیریت آنها استفاده کرد این کار برنامه‌ریزی و تخصیص بهینه ناوگان و همچنین اطلاع‌رسانی بروز به مشتریان را امکان‌پذیر می‌کند.

منابع

- ابراهیمیان، مهدی، عادل برخوردار، زهرا، احمدی، نیما، "بررسی فناوری RFID، کاربردها و الزامات غیرکارکردی آن"، دومین سمینار انجمن لجستیک ایران، تهران.
- امین طهماسبی، حمزه، قربانی، اوذر، "بررسی موانع همکاری صنعت و دانشگاه در توسعه سیستم‌های حمل و نقل هوشمند"، دوفصلنامه نوآوری و ارزش آفرینی، شماره ۱۹ دوره ۱۰ بهار - تابستان، ۱۴۰۰-۱۴۰۵.
- باباییان، ابوالفضل، ذوقی، حسن، "تعیین نقش سیستم‌های هوشمند RFID بر عملکرد اینمنی و ترافیکی شبکه راههای شهری و برون شهری" کنفرانس سالانه پژوهش‌های معماری، شهرسازی و مدیریت شهری، یزد، موسسه شهرسازی سفیران راه مهرآزادی.
- بابایی، محسن، کرمانی، محمدرضا، محمدی، علی، "نقش سامانه RFID در کشف سرقت وسایل نقلیه"، فصلنامه پژوهش‌های اطلاعاتی و جنایی، سال چهاردهم، شماره دوم، تابستان. شماره صفحات؟؟؟
- باغچه‌بند، هاجر، فرزامیان، امیرحسین، پارسماهر، رضا، "بررسی و طراحی سیستم کنترل خودکار دسترسی خودرو به فضای پارک با فناوری RFID"، سومین کنفرانس برق و الکترونیک ایران، دانشگاه آزاد اسلامی، گناباد.
- برادران، وجید، و هزاوه، علی، "RFID ابزاری برای حل مشکلات و مدیریت حمل و نقل شهری" کنفرانس بین‌المللی تهران
- دکتر زرگر، دکتر صفری، مدیریت زنجیره تامین.
- بزرگی راد، سیدیاسر، رمضانی خرازی، نازنین، "بررسی و مروری بر تحقیقات انجام شده در حوزه شناسایی امواج رادیویی RFID" سومین کنفرانس ملی توسعه علوم مهندسی، تهران.
- بخشی سنجدری، رضا، دریباری، سید جمال الدین، "بررسی هوشمندسازی سیستم‌های حمل و نقل شهری در راستای توسعه پایدار شهرها (موردمطالعه: کلان شهر تهران)", فصلنامه اقتصاد و مدیریت شهری، سال هشتم، شماره ۳۲. شماره صفحات؟؟؟
- پورحق وردی، رویا، ناصر اسدی، علی، "بررسی سیستم اخذ الکترونیکی عوارض"، هشتمین همایش پژوهش‌های نوین در علوم و فناوری.
- چکیده سند راهبردی شهر الکترونیک مشهد. ۱۴۸۲
- رجی رئوفی و همکاران، ۱۴۸۸، "بهره‌گیری از فناوری هوشمند در سیستم راهنمای جای پارک خودرو" دومین کنفرانس بین‌المللی شهر الکترونیک، تهران.
- روهینا، محمد، ۱۴۸۷، "انواع سیستم‌های شناسایی اتوماتیک" دومین همایش ملی RFID ایران، تهران.
- زارع مهرجردی، یحیی، صابر فلاح، محمد، ناجی مقدم، امیرحسین، ۱۴۹۵، "شیوه سازی کاربرد تکنولوژی RFID و هوش تجاری در بهبود مدیریت زنجیره تامین صنایع خودرو" شریه بین‌المللی مهندسی صنایع و مدیریت تولید، شماره ۳، پاییز.
- سمیعی زرفقدنی، محمود رضا، ۱۴۸۵، "استفاده از RFID در خودروها با امکاناتی فراتر از کارت هوشمند سوت" نخستین کنفرانس بین‌المللی RFID تهران.
- سند راهبردی شهر الکترونیک مشهد سازمان آمار اطلاعات و خدمات کامپیوتری شهرداری مشهد.
- فتحیان، محمد و جاودان، محسن، ۱۴۸۶، "مطالعه خدمات و کاربردهای RFID در تجارت سیار" دومین کنفرانس بین‌المللی RFID تهران.
- فراهانی، صادق، ۱۴۹۸، "امنیت اطلاعات در RFID" چهارمین کنفرانس ملی ایده‌های نوین.
- مدیری، ناصر، فاضلی نیا، حمیدرضا، ۱۴۸۹، "الزامات زیربنایی فناوری رادیو شناسه (RFID)" انتشارات گنج نفی، تهران.
- مدیری، ناصر و شیر افکن، محمد، ۱۴۸۹، "مهندسی فناوری سیستم‌های رادیو شناسه"، مهرگاه قلم، تهران.
- .مراد قلندری، همت، ۱۴۸۶، "شناسایی کالا با ضبط خودکار داده‌ها از بارکد تا RFID" دومین کنفرانس بین‌المللی RFID

Fisher, Jill A. 2006. Indoor Positioning and Digital Management: Emerging Surveillance Regimes in Hospitals. In T. Monahan (Ed), Surveillance and Security: Technological Politics and Power in Everyday Life (pp. 77–88). New York: Routledge

Chaoa C. Yangb J. Jenc W. (2007). Determining technology trends and forecasts of RFID by a historical review and bibliometric analysis from 1991 to 2005 Technovation, 27, 268–279

- http://projects.mindtel.com/2005/SDSU.Geol600.Sensor_Networks/03.RFID.pdf
- Modiry N, Shirafkan M. Engineering radio systems ID technology RFID. Tehran, Iran: Mehregan Ghalam; 2010. [In Persian].
- bardaki,c.,kourouthanassis,p. and pramatari,k.(2012),deploying RFID-enabled services in the retail supply chain: lessons learned toward the internet of things , information systems management , vol. 29:no.3,pp.233-245.
- s.subashchandraboss et al, international journal of computer science and mobile computing , vol.4 issue.3,march- 2015,pg.271-278
- longe o.o.(2009), implementation of student attendance system using RFID technology , b.tech project report, ladeke akintola university of technology , ogbomoso , Nigeria.
- Collins, J. (2004), “RFID brings order to the law”, RFIDJournal, July 7, available at: www.rfidjournal.com/article/articleview/977/1/4/ (accessed March 18, 2005)
- Bardaki,C., Kourouthanassis, P. and Pramatari, K.,(2012), Deploying RFID-Enabled Services in the Retail Supply Chain: Lessons Learned toward the Internet of Things, Information Systems Management, Vol. 29: no.3, pp. 233-245.
- Taheri H. ﮑـ.Evaluation criteria for the feasibility of deploying RFID radio frequency identification system used to control the manpower and material resources and equipment in government agencies Kerman [Thesis]. Kerman, Iran: Islamic Azad University, Kerman Branch; 2011. p. 144-6.
- Ghorbani A, Bakhtazmayebanab M. Management of RFID technology in organizations: a new approach to modify consumption patterns. Proceeding of the Technology and Innovation Management Conference. [2009 Dec 16]; Garmsar, Iran: Semnan Payame Noor University[In Persian].
- Longe O.O.(2009),"Implementation of Student Attendance System using RFID Technology", B. Tech Project Report, Ladeke Akintola University of Technology, Ogbomoso, Nigeria.
- Bardaki,C., Kourouthanassis, P. and Pramatari, K.,(2012), Deploying RFID-Enabled Services in the Retail Supply Chain: Lessons Learned toward the Internet of Things, Information Systems Management, Vol. 29: no.3, pp. 233-245.